

Gerard Kramer

Wat schreef Paulus in 1 Tessalonicenzen 4:8?

WoordStudie

1 Tessalonicenzen 4:8

Over de gave van de Geest

Misschien vindt u de vraag in de titel een beetje vreemd. Wie wil weten wat Paulus schreef, zoekt toch gewoon de aangegeven Schriftplaats op? Wie de tekst opzoekt in de Telosvertaling (zowel die van 1982 als die van 2018), ziet staan: 'Daarom, wie dit veracht, veracht niet een mens, maar God, *die u <ook> Zijn Heilige Geest heeft gegeven*'.

Het gaat om dat laatste, cursief gedrukte stukje, *die u ook Zijn Heilige Geest heeft gegeven*. De vertaling *heeft gegeven* is trouwens ook gekozen door de Statenvertaling, de NBG-vertaling, de HSV en de Voorhoeve-vertaling van 1966. Maar in plaats daarvan kiezen de Willibrordvertaling (1966 en 2017), Het Boek, de NBV, de Naardense Bijbel en de Bijbel in Gewone Taal voor het woord *geeft* of *schenkt*. Dus de eerste groep vertalingen drukt af:

- (1) dat God Degene is *die u ook Zijn Heilige Geest heeft gegeven*;
- (2) de tweede groep drukt af dat God Degene is *die u ook Zijn Heilige Geest geeft*.

Maar wat heeft Paulus nu eigenlijk geschreven? Want we komen twee vertalingen tegen. Welnu, het handschrift dat door Paulus zelf geschreven is, hebben we niet meer. Wat we wel hebben, zijn met de hand overgeschreven kopieën van kopieën

van kopieën etc., en die zijn niet altijd identiek. Het probleem is dan ook dat *beide* vertalingen teruggaan op Griekse handschriften – en het verschil tussen beide varianten is slechts twee letters. Namelijk

variant (1) is Gr. *ton ... donta*, lett. ‘de gegeven hebbende’, oftewel ‘die gegeven heeft’;

variant (2) is Gr. *ton ... didonta*, lett. ‘de gevende’, oftewel ‘die geeft’.

De teksteditie van Nestle-Aland drukt variant (2), de variant die tekstkritisch gezien iets sterker staat dan variant (1), in zijn tekst af. Dit heeft echter wel gevolg voor de uitleg, want leert de Schrift niet dat God Zijn Geest eens voor altijd gegeven heeft, en wel op de Pinksterdag (Hand. 2)? Heeft elke gelovige daaraan niet eens voor altijd deel gekregen (vgl. 1 Kor. 12:13)? Heeft God ons de Geest niet als onderpand gegeven en ons daardoor met de Geest verzegeld (2 Kor. 1:22; 5:5; Ef. 1:13; 4:30)? Deze vragen moeten zonder meer met ‘Ja’ worden beantwoord. Is de juiste variant hier in 1 Tessalonicenzen 4 dan niet variant (1), dus ‘gegeven heeft’? En is variant (2) een verschrijving, een fout dus? Dat moeten we niet te snel denken.

Aanvullend onderwijs?

Het is namelijk op zichzelf denkbaar dat Paulus hier in 1 Tess. 4:8 inderdaad iets over de Geest schrijft wat hij elders niet in deze bewoordingen heeft vermeld, en dus aanvullend onderwijs geeft. Variant (2) is ongetwijfeld de moeilijkste van de beide varianten, en dus maakt hij een goede kans de oorspronkelijke te zijn! Het is namelijk logischer dat afschrijvers dat wat *bijzonder* lijkt (‘geeft’, *didonta*) aanpassen aan dat wat *vaker* voorkomt (‘gegeven heeft’, *donta*). Het omgekeerde gebeurt zelden, zeker als het slechts twee letters verschil maakt en de laatste twee lettergrepen van beide varianten identiek zijn.

Als de variant ‘geeft’ inderdaad de oorspronkelijke is, kan wat Paulus hier schrijft op drie, m.i. elkaar aanvullende manieren worden uitgelegd:

- (1) God gaat permanent door met het geven van (werkingen van) Zijn Heilige Geest (vgl. wat Paulus schrijft in Gal. 3:5, waar sprake is van ‘Hij die u de Geest verleent’);
- (2) mogelijk moet de letterlijke term ‘de gevende’ worden opgevat als een tijdloze aanduiding, dus ‘de Gever van ...’, vergelijkbaar met ‘Hij die roept’, lett. ‘de roepende’ in 1 Tess. 2:12 en 5:24;
- (3) de gedachte is dan dat God voortdurend zorgt voor de sfeer en de energie van de Heilige Geest die nodig is voor een in seksueel opzicht rein leven – want in

die samenhang schrijft Paulus hier. Hij verwijst in dat geval meer naar een *permanent onderscheidend kenmerk* dan naar het moment van een eenmalige *handeling* van God.

Oude Sporen 2019

